

शाम् AV. 11, 9, 15.

रिशादस् adj. von unbekannter Bed.; im Padap. nicht zerlegt, von den Commentatoren erklärt durch रेशपदारिन् den Verletzer zerreissend oder nach der v. l. °दाशिन् (von 1. दश् 4.) Nir. 6, 14. zerlegt in रिशा und अदस् (von अद्), रिशा und दस्, रिशद् und अस् u. w. Sis. zu den Stellen und Mahidh. zu VS. 3, 44. Bez. namentlich der Marut und anderer Götter RV. 1, 26, 4. 39, 4. 64, 5. 77, 4. 186, 8, 5, 60, 7. 61, 16. 64, 1. 66, 1. 67, 2. 71, 1. 7, 59, 9. 66, 7. 8, 8, 17. 27, 4. 10. 30, 2. 72, 5. रि-शादसो न मर्या अभिव्यवः 10, 77, 3. शुभेनासो न स्वयंशसो रिशादसः 5. (सोमः) सुमूक्षीको अनव्ययो रिशादोः 9, 69, 10. VS. 3, 44. 33, 72.

रिश्य m. = शश्य Trik. 2, 5, 6.

1. रिष्, रैषति (कृंसायाम्) Dhātup. 17, 43. रिष्व्यति (कृंसायाम्) 26, 120, v. l. und रिष्व्यते; रिषत्, रिषाम, रिषाधन, रिषन्, रैषत्; रेषिता und रेषा P. 7, 2, 48. Vop. 8, 79. रिष् (vgl. अ०). 1) versehrt werden, Schaden nehmen; versagen, misslingen, zu Schanden werden. न रिष्व्यवावत्: सखो RV. 1, 91, 8. सख्ये मा रिषाम वयं तव 94, 1. 162, 21. यथो युक्तो न रिष्यति: 10, 51, 7. नूचित्स धेष्टे ज्ञानो न रैषत् 7, 20, 6. 33, 4. न रिष्व्यति सवैनम् 5, 44, 9. पूज्ञश्चक्रं न रिष्व्यति 6, 54, 3. 8, 92, 13. 10, 48, 5. AV. 2, 13, 1. 11, 1. 25. 13, 2, 37. मा सु भित्या मा सु रिषः VS. 11, 68. Ait. Br. 1, 13. Çat. Br. 6, 1, 4, 1. 6, 3, 8. 9, 3, 4, 13. 14, 6, 28. Brh. År. UP. 3, 9, 26. यथैकपाद्वज्ञयो वैकेन चक्रेण वर्तमानो रिष्व्यत्येवमस्य यज्ञो रिष्व्यति Khānd. UP. 4, 16, 3. यदै पश्यस्य रिष्टे यदशात्तम् Çat. Br. 12, 4, 2, 5. Çāñkh. Grbh. 3, 7. Kauç. 125. रिषे infin. RV. 5, 41, 16. 7, 34, 17. पाति मर्ये रिषः 1, 41, 2. 98, 2, 2, 26, 4. 6, 63, 2, 2, 35, 6. पूरुराव्यो देव रिष्पत्याहि (VS. Pañt. 3, 27) VS. 3, 48. Liesse sich meistens auch concret fassen. In der nachvedischen Literatur erscheint das med. रिष्व्यते, im Bhāg. P. aber auch रिष्व्यति. तेन (मर्गेण) गच्छत् रिष्व्यते M. 4, 178. MBh. 13, 7162. sg. तस्ये-हृष्टो न रिष्व्यते 5, 1770. लोके बुद्धिप्रकाशन लोकमर्गो न रिष्व्यते 12, 12474. तस्यायुर्न रिष्व्यते 13, 4992. 5024. sg. किं वा न रिष्व्यते कामो धर्मो वार्थेन संयुतः Bhāg. P. 4, 8, 64. न रिष्व्यते ज्ञानु समुद्धमः ज्ञाचित् 8, 12, 46. संकल्पस्वपि भूतानां कृतः किल न रिष्व्यति 4, 27, 24. 7, 3, 38. चन्द्रुर्यस्य न रिष्व्यति 8, 1, 11. 16, 12. 10, 84, 32. — 2) beschädigen: पूर्वि रीषत (über die Dehnung s. RV. Pañt. 9, 24. 25. 29. AV. Pañt. 4, 86) उत वा जिधी-सतः RV. 1, 36, 14. 189, 6. 2, 30, 9. 5, 3, 12. 7, 18, 13. प्रति ये रिष्व्यते इह 1, 12, 5. 8, 44, 11. या मा न रिष्व्यते 48, 10. येन ज्ञायो न रिष्व्यति AV. 14, 1, 30. रेषारे रेषुम् Brh. 9, 31. Hierher zieht BENFET MBh. 3, 18111, wo aber gelesen wird कृत्वा च रिष्व्यति महीम्. — 3) रिष् n. = अरिष् (urspr. das Unfehlbare) Unheil, Unglück: तत्र हि रिष्व्यानामशेषाणां समाधयः Mārk. P. 50, 89. राङ्गुरिष्व्याति, केतुरिष्व्याति Verz. d. Oxf. H. 86, b, 44. रिष्व्याय (die lithogr. Ausg. अरिष्व्या०) 328, b, No. 779. ungünstiges Vorzeichen Suç. 1, 102, 19. = अप्रभुम् AK. 3, 4, 2, 38. Med. i. 26. HALJ. 5, 18. = अभाव AK. Med. = पाप HALJ. = तेम AK. H. an. 2, 97. = प्रभु H. an. अरिष् unheilvoll auch Bhāg. P. 1, 14, 5. — caus. रेष्यति, रीषत्, रीषित, रि० und रीरिषीष् RV. Pañt. 9, 25. 27. sg. versehren, Schaden thun, beschädigen, versagen —, fehlen machen: न ये रिष्व्यते न रिष्व्यते गर्भ सत्त्वे रेषणा रेषयति RV. 1, 148, 5. 3, 53, 20. 7, 46, 3. मा नस्तस्मदेनसो देव रीषिषः 89, 5. मा नः प्रज्ञा री-रिषत् TB. 3, 1, 2, 3. मा रीरिषो मामहिताहितेन (so die ed. Bomb.)

MBh. 7, 9469. स्वयं त्रिपुस्त्वन्वै रीरिषीष् RV. 6, 51, 7. स्वैः ष एवै रीरि-षोष्टु पूर्जनः sich Schaden thun 8, 18, 13. 4, 114, 7. 8. VS. 16, 15. अप्सत्त आ देघामि प्रब्रह्मा रेषैनान् AV. 11, 1, 20. मा नै मृद्या रीरिषतापूर्जीतो: bringt uns nicht, mittendrin, um Erreichung unserer (vollen) Lebenszeit RV. 1, 89, 9. रीरिषीष् mit der intransitiven Bed. misslingen, zu Schanden werden in der Stelle: (मम) मा रीरिषीष् निगमस्य गिरा विसर्गः Bhāg. P. 3, 9, 24.

— desid. beschädigen wollen: प्रयो मन्यु रिरिजतो मिनाति RV. 7, 36, 4. यो नः कश्चिद्विरिजति रक्षस्वेन मत्यै: 8, 18, 3. — Vgl. रिरिजु.

— अनु॒ nach einem (acc.) Andern versehrt werden, — Schaden nehmen: पञ्च रिष्व्यते यजमानो उनुरिष्यति Khānd. UP. 4, 16, 3.

— अभि misslingen: (आदनः) यो लोकानां विधितिनाभिरेषात् AV. 4, 33, 1.

— आ caus. schädigen: मात्तरा भुजमा रीरिषो नः RV. 1, 104, 6.

2. रिष् (= 1. रिष्) f. Schaden oder concret Beschädiger s. u. 1. रिष् 1). रिष् (von रिष्) adj. in नया०.

रिषए०, रिषएीति P. 7, 4, 36. = रिष् fehlen, versagen, unzuverlässig werden, fallere: अदैवेन मनसा यो रिषए० यति शासाम्यो मन्यमानो जिधी-सति RV. 2, 23, 12. अधी द्वैमिन्द्रं मा रिषए०: lass es nicht fehlen 2, 11, 1. अप्ते याहि दृत्यै० मा रिषए०: 7, 9, 5. मा चिदन्यदि शंसत् सखयो मा रिषए० यत मारिषए०: 10, 22, 15. Hiernach ist unter अरिषए० und अरिषए० zu verbessern: nicht schlend, sicher, zuverlässig.

रिषए॑ adj. unzuverlässig, trügerisch RV. 1, 148, 5.

रिषि m. = रिषि Comm. zu AK. 2, 7, 42.

रिषीक, रिषीकाणामयनम् als Beiw. Çiva's HARIV. 7428. रिषीणामयनम् die neuere Ausg.; रिषीकारणो (sic) कृंसायां कालादीनाम् NILAK.

रिष् 1) adj. und n. s. u. रिष्, 1. रिष्, अरिष् und महा०. — 2) m. a) = 2. रिषि Schwert H. an. 2, 97. MED. i. 26. — b) Sapindus detergens Roxb. (फेनिल) MED. — c) N. pr. eines Fürsten MBh. 2, 326. eines Daitja HARIV. 3112. eines Sohnes eines Manu Mārk. P. 111, 4. — 3) f. आ N. pr. der Mutter der Apsaras Mārk. P. 104, 7.

रिष्टक m. Sapindus detergens Roxb. ÇABDAR. im ÇKDR.

रिष्टाति adj. = तेमंकर H. 489. HALJ. 2, 185.

1. रिष्टि (von 1. रिष्) f. Schaden; das Fehlschlagen; = अप्रभु MED. i.

2. नारित्वं रिष्टि: TB. 2, 1, 11, 1. पश्यस्य Ait. Br. 8, 38. तस्य ह न काचन रिष्टिर्भवति dem misslingt Nichts 7, 20. Çat. Br. 12, 4, 2, 3, 4, 6. यदै रिष्टिमूचकाः SAMSKĀRAT. im ÇKDR. u. विलग्न. इतु० Fehlgehen des Pfeils als N. eines Sāman Kātj. Ça. 22, 10, 23. अरिष्टामय eine nicht durch äussere Verletzung entstandene Krankheit 20, 3, 16.

2. रिष्टि m. = रिष्टि Schwert AK. 2, 8, 2, 57. H. 782. MED. i. 26. HALJ. 2, 317. = शत्रुभेद ÇABDAR. im ÇKDR.

रिष्टीय० (von रिष्टि) यति = रिषए० P. 7, 4, 36, Sch.

रिष्फ n. = रिष्फ Ind. St. 2, 276. 281.

रिष्य m. = रिष्य, रिष्य ÇABDAR. im ÇKDR.

रिष्यमूक m. = रिष्यमूक VARĀH. Brh. S. 14, 13.

रिष्प (von रिष्य) UNĀDIS. 1, 153. adj. = द्वितीय UÉÉVAL.

रिक्, रिक्ति (अर्चतिर्कर्मन्) NAIGH. 3, 14, 19. रैक्ति॒, रिक्तै॒ 3. pl. रिक्ताः (रिक्ताणा VS. 2, 16); lecken, beliecken; liebkosen: उत नै॒ मृत्यो॒ अश्वेयाः.